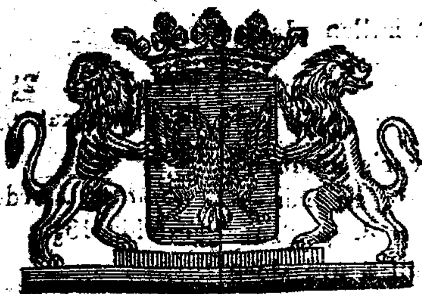
A. 1836. No. 24.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 23 Februarij.

FRANKFORT, den 19den Februarij.

Te Munchen zijn brieven van den 19den Januarij uit Smijrna over Konstantinopel en Weenen aangekomen, volgens welke Z. M. Koning *Lodewijk* van Beijeren den 16den Januarij Athene verlaten had en op het stoomschip *Medea* naar Smijrna was afgezeild. Na eene vaart van 30 uren kwam hoogstdezelve gelukkig en nog tijdig genoeg te Smijrna aan, om den laatsten dag van den Ramazan en de verlichting van den bazar dier groote handelstad te kunnen bijwonen. Z. M. dacht den 21sten Januarij weder te Athene en in de stille week te Munchen terug te zijn. De gezondheid des Konings liet niets te wenschen over.

— Uit Smijrna wordt den 21sten Januarij het volgende gemeld: „Zijne Majesteit de Koning van Beijeren is eergisteren, onder den naam van den graaf van Augsburg, aan boord van het Engelsche fregat *Medea* alhier aangekomen, en nadat hij de merkwaardigheden der stad in oogenschouw genomen had, heden weder vertrokken, om zich naar de kusten van Troja te begeven; van daar zal hij, na de bezigtiging van eenige eilanden van den Archipel, naar Athene wederkeeren."

De komst van den Koning heeft de bevolking van Smijrna zeer verrast. Hij is sedert ongeheugelijke tijden de eerste christelijke monarch van het beschaafde Europa, die de kusten van Azie betreden heeft.

Uit Griekenland heeft men, bij de jongste brieven, niets van belang vernomen, behalve dat de regering, doordien haar de betaling van de derde serie door de drie mogendheden, geheel tegen verwachting, bij voortduring onthouden wordt, ter bestrijding van de loopende dienst, eene geldleening, volgens sommigen van drie, volgens anderen van vijf millioen drachmen van de Engelsche huizen, die eene nationale bank in Griekenland zullen oprigten, tegen billijke voorwaarden op hijpotheek der tienden van het loopende jaar gecontracteerd, en een gedeelte der fondsen reeds bekomen heeft.

— De Oostenrijksche regering heeft een beambte der mijnen naar Konstantinopel gezonden, ten einde, ingevolge verlangen van de Porte, de mijnen in Turkije te onderzoeken en de middelen tot derzelver best mogelijk gebruik voor te dragen. De mijnwerken zijn in het Oosten zeer verwaarloosd, ofschoon in de gebergten zoo wel van Europisch als Azijatisch Turkije edele metalen in overvloed voorhanden schijnen te zijn, en tot derzelver opdelving slechts geoefende handen vereischt worden.

— De jonge vorst van Sondershausen heeft onlangs regt laten wedervaren aan de klagten der landlieden over de zoo schadelijke vermenigvuldiging van het wild. Eene bezending van landlieden ontmoette hem op eene wandeling; zij kenden hem niet, maar maakten, op zijne vragen, het oogmerk hunner reis naar het hof bekend: hij antwoordde, dat hij nog al invloed ten hove had en hunne belangen zou voordragen; dit aanbod namen de landlieden eerst aan, nadat hij hun ingevolge hun verlangen, ook beloofd had, dat hij hun spoedig door daadzaken zou doen blijken, dat hunne klagten ter behoorlijker plaats voorgedragen waren. Dit gebeurde dan ook; terwijl binnen weinig tijds, naar men begroot, niet minder dan 1500 wilde zwijnen gedood werden.

Dit is eene nieuwe weldaad, welke de ingezetenen van Sondershausen te beurt valt sedert het ophouden der regering van den ouden vorst, die geheel door zijne hovelingen beheerscht werd.

— Het lijk van mevrouw *Letitia Bonaparte* is naar de kerk St. Maria in Via Lata te Rome overgebragt, en zal van daar naar het stadje Corneto vervoerd worden, om aldaar tot nadere beschikking bijgezet te worden.

PARIJS, den 19den Februarij.

„Heden morgen, kort voor acht uur, zijn de veroordeelden *Fieschi*, *Pepin* en *Morey* uit de gevangenis van het Luxemburg gehaald en in een overdekt rijtuig naar de regtsplaats, St. Jacobs barrière, vervoerd. Het schavot was 's nachts gezet. Het plein was opgevuld met menschen; want de agenten der overheid hadden in last ontvangen, om zoo veel volks door te laten als de rondte kon bevatten, zonder de dienst te belemmeren. Met klokkeslag van acht uur zijn de veroordeelden bij het schavot aangekomen. *Pepin*, die er bleek en vervallen uitzag, sprak eenige voor 't algemeen onverstaanbare woorden, omhelsde zijnen biegtvader en kuste het crucifix. Eenige seconden later was hij niet meer. *Morey* (die altijd ziekelijk is gebleven) werd op het schavot gedragen. In weerwil van zijn ligchamelijk lijden, scheen hij niets van zijne geestvermogens verloren te hebben. Hij omarmde insgelijks zijnen biegtvader, maar sprak geen woord. *Fieschi*, wien de Koning kwijtschelding van de bijkomende straf der vadermoorders had gelieven te verleenen, had zijne gansche geestkracht behouden. Alvorens het schavot te beklimmen, vroeg hij den scherpregter verlof om eenige korte woorden te spreken. Hij keerde zich naar de straat van de St. Jacobs voorstad, en sprak met eene doordringende stem de volgende woorden: „Mijne vrienden, ik heb de waarheid gezegd; ik sta voor God te verschijnen; ik ben nu gelukkig; geen leugens; ik heb de waarheid gezegd." Daarop keerde hij zich schielijk naar den priester, die hem bijstond, zeide hem vaarwel, omhelsde hem driemaal en ging vaardig de trappen van het schavot op. Tien minuten over acht uur was de executie afgeloopen en ging de menigte rustig en stil uiteen."

— Sedert gisteren hadden *Morey* en *Pepin* geen voedsel meer genuttigd; maar *Fieschi* had als gewoonlijk gegeten. *Fieschi* en *Pepin* hadden in den laatsten tijd haat tegen elkanderen opgevat; de eerste omdat *Pepin* hem tot de misdaad vervoerd had; de tweede omdat *Fieschi* hem aangegeven had. Gisteren werd *Fieschi* bij *Pepin* toegelaten om zich met hem te verzoenen. Zij hebben toen elkanderen alles vergeven en hartstogtelijk omhelsd.

Volgens sommige dagbladen, die *Pepin* voorgestaan hebben, zou hij bij het schavot geroepen hebben: *vaart wel mijne heeren; ik sterf als een slagtoffer; ik ben onschuldig*.... Maar dit is, zonder nadere bevestiging, niet te gelooven, en strookt ook weinig met die verzoening.

Volgens sommigen zou *Pepin* nog nadere ontdekkingen van het komplot gedaan hebben; doch daarvan is tot dus verre niets gebleken en er wordt thans zelfs verzekerd, dat hij volstrekt niets zou geopenbaard hebben. Zeker weet men alleen, dat hij den president van het hof der pairs, ingevolge zijn verlangen, gesproken heeft.

— *Fieschi* heeft door de voorspraak van den heer *Ladvocat* en zijne verdedigers verworven, dat hij van het gewone buis der ter dood veroordeelden is bevrijd geworden. Die dwang hinderde hem geweldig. „Wat! riep hij, zou ik mij zelven het leven benemen; die menschen kennen mij niet; ten onregte wantrouwen zij mij. Ik wil op het schavot sterven om tot voorbeeld te strekken; ik zal hun een sterven laten zien, zoo als zij nog nooit zagen!... Het woord van eenen Corsicaan is heilig... Vrij zou men de deuren mijner gevangenis kunnen openzetten, en als men mij morgen om tien uur bij de St. Jacobs-barière bescheidde, zou ik er kwart voor tienen zeker zijn!...

— Het proces van *Fieschi*, met zijn levensberigt, zal, zoo als hij in eenen brief aan zijnen advocaat *Patorni* heeft gemeld, uitgegeven worden door dengenen, dien de heer *Ladvocat* daartoe zal in staat stellen. Dit werk zal, met zijn portret, op verlangen van *Fieschi*, uitgegeven worden ten voordeele van *Nina Lassave*, zijne gewezen beminde.

— De nieuwe zamenstelling van het ministerie is nog niet officieel bekend gemaakt; maar als zeker wordt opgegeven, dat de heeren *Thiers*, *Humann*, *Montalivet*, *Passij* en *Sauzet* door den Koning zijn gemagtigd, om zich drie ambtgenooten toe te voegen.

— Bij gelegenheid der jongste benoeming van kardinalen en bisschoppen, heeft de Paus in het geheime consistorie eene aanspraak gedaan, waarbij Z. H. zich zeer heeft beklaagd over het lijden der kerk in Portugal en Spanje, twee rijken, die hare regten en den heiligen stoel vroeger zoo zeer eerbiedigden, en waar die regten tegenwoordig worden miskend en het gezag van den apostolischen stoel veracht.

'sGRAVENHAGE, den 21sten Februarij.

Eergisteren avond heeft de bekende physicus *Linsky*, voor HH. KK. HH. den Prins en de Prinses *van Oranje* zijne kunstverrigting uitgevoerd en de tevredenheid van Hoogstdezelven mogen wegdragen.

— Dienzelfden avond heeft er eene luisterrijke partij plaats gehad bij den baron *van Westreenen van Tielland*, staatsraad in buitengewone dienst, waarop zich, onderanderen, bevonden hebben HH. KK. HH. de Prinsen *van Oranje* en *Frederik*, de twee oudste zonen van den Kroonprins, Z. D. H. de hertog van Saxen-Weimar, het corps diplomatique, enz.

— Aanstaanden Dingsdag zal het gemaskerd bal bij Z. K. H. den Prins *van Oranje* gehouden worden. Men spreekt nog van

lende andere partijen, die bij aanzienlijken binnen kort zullen plaats hebben.

LEEUWARDEN, den 18den Februarij.

Hetzelfde onweder, waardoor de kerk te Arum (zie ons vorig nommer) vernield werd, heeft over de geheele provincie gewoed, en hier en daar meerdere en mindere schade aangebragt. Voor het dorp Tzum was het vooral ook een angstvolle dag: des middags half 2 ure sloeg de bliksem van onderen in den toren door een glasraam, en eerst ten 2 ure ontdekte men brand in het spits, ongeveer 14 voet boven den omgang, tot aller dorpelingen hoogste ongerustheid; ieder beijverde zich ter blussching water naar boven aan te brengen, waardoor men dan ook den brand meester werd, en meende dat allen gerust uit een konden gaan; naauwelijks zoude dit geschieden of er viel andermaal vuur van boven, en nu ontdekte men een' brand van 80 voet boven den eersten brand; dadelijk snelden *Johs. J. Ferwerda*, Mr. timmerman en zijn zoon, *Fedde Fopma*, Mr. kuiper, *D. Brugsma*, Mr. bakker, en *Sijmon W. Bakker*, timmermans-knecht, in den toren op naar boven, riepen al spoedig om water, doch hadden veel moeite om in het spits op te komen door het zwaar timmerwerk van binnen in den toren, om de brand te naderen; eindelijk gelukte het *Johs. J. Ferwerda*, na het uitsmijten van zijne bovenkleederen, door de gebinden door te kruipen, door welke geene der overigen hem konden volgen, en door wel aangebragte toevoer van water, is het dezen *Johs. J. Ferwerda*, eindelijk gelukt hier ook volkomen den brand te blusschen met eigen levensgevaar, waarvoor de dorpelingen en de hervormde gemeente hem, vader van een talrijk huisgezin, altijd dankbaar zullen gedenken; de toren van Tzum is 230 voet hoog, als: het vierkant 100 en de spits 130.

UTRECHT den 20sten Februarij.

Onze verdienstelijke stadgenoot, de stempelsnijder *van der Kellen*, is op het gelukkige denkbeeld gekomen, om eenen gedenkpenning te vervaardigen ter nagedachtenis van onzen beroemden landgenoot, *Gijsbert Karel* graaf *van Hogendorp*.

Op de voorzijde ziet men deszelfs borstbeeld, met het omschrift:

GIJSBERT KAREL GRAAF VAN HOGENDORP, GEB. TE ROTTERDAM, 27. OCTOBER 1762, OVERLEDEN TE 'S HAGE, 5. AUGUSTUS 1834.

Op de keerzijde staat in eenen eikenkrans het korte, maar veel beteekenende opschrift:

NOVEMBER MDCCCXIII.

Dat tijdstip was toch het luisterrijkste van het leven van *van Hogendorp*; het herinnert zijne vaderlandsliefde, zijne onwankelbare standvastigheid, zijne onvergetelijke diensten aan Nederland.

(*Utr. Cour.*)

OOSTHUIZEN, den 19den Februarij.

Naar men verneemt is door den storm van Donderdag den 18den dezer de Zeevangzeedijk tusschen Oosthuizen en Edam zoodanig door denzelven geteisterd, dat op onderscheidene plaatsen de kruin des dijks tot op twee en een el, en meest over de geheele lengte des dijks de dijk tot in het wagenspoor is weggeslagen; de voorzieningen, sedert den vorigen storm van December aangewend, zijn alle weg; velen hadden hunne goederen reeds, zoo veel mogelijk, in veiligheid gebragt, dewijl ieder zich het noodlottige jaar van 1825 nog herinnerde. Het is te wenschen, dat het gouvernement zoodanige maatregelen zal bevelen, dat het oogenblikkelijke gevaar eenigzins moge worden afgewend, terwijl men anders, indien de storm zich andermaal mogt verheffen, eene doorbraak te gemoet ziet.

AMSTERDAM, den 19den Februarij

Gisteren achtend, ten 5 ure, is alhier op den Looijersgracht, in den Timmermansgang, in den ouderdom van 104 jaren, overleden de Weduwe van *M. M. Barteling*, geb. *Meijerink*, nalatende drie kinderen, en een aantal klein- en achter kleinkinderen, die zich alzoo reeds tot in het vierde geslacht hebben vermenigvuldigd.

AMSTERDAM, den 21sten Februarij.

Beurs van den 20sten Februarij.

Uit Spanje zijn ook heden geene nadere tijdingen ontvangen. Men hecht te Parijs veel waarde aan de ontdekkingen, welke *Papin* doen wil, en in de schorsing van de strafoefening met veel belangstelling vernomen.

De handel in publieke Effekten was heden bijna niet noemenswaardig, en alle soorten waren door gebrek aan omzet, iets flaauwer.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{3}{8}$ à $\frac{7}{16}$; 5 pCt. $103\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$; kansbiljetten $24\frac{1}{2}$; oude syndicaat 96; dito nieuwe $79\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; aandeelen handelmaatschappij $130\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$.

Spanje. Ardoins $48\frac{3}{8}$ à $\frac{7}{16}$; Passive $16\frac{1}{4}$; deferred $24\frac{1}{2}$; Fransche uitgestelde $18\frac{3}{8}$.

Effecten-Societeit van 21 *Februarij.*

Er waren heden geene de minste tijdingen uit Spanje bekend. De handel in publieke effecten bleef gering; tot de navolgende koersen is slechts zeer weinig gedaan.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{7}{16}$; kansbiljetten $24\frac{9}{16}$ à $\frac{5}{8}$.

Spanje. Ardoins, kleine $48\frac{1}{4}$ à $\frac{5}{16}$; groote $47\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$; Passive 16; Deferred $24\frac{3}{4}$.

Mengelwerk.

Ontslag van den Burgemeester van Amsterdam.

Met leedwezen hebben wij dezer dagen het berigt vernomen van het aangenomen ontslag van den heer VAN DE POLL als burgemeester van *Amsterdam*. Wanneer men toch overweegt de algemeene achting en liefde, welke hij in de hoofdstad genoot; wanneer men daarbij in aanmerking neemt den ijver en de vlijt, waarmede hij steeds de belangen der stad behartigde; wanneer men nagaat den moeijelijken toestand, waarin hij zich, gedurende zijn bestuur, vooral wat de stedelijke finantien betreft, bevonden heeft; wanneer men, eindelijk, zijne algemeene en uitgebreide kennis, zijn helder doorzigt, zijne vastberadenheid, zijne standvastigheid, en vooral zijne bedaardheid en bezadigdheid, heeft kunnen beoordeelen, — dan is het dubbel te betreuren, dat een zoodanig, als het ware onmisbaar persoon, als hoofd van Amstels burgerschaar, is afgetreden. Dan zal niemand kunnen nalaten zijne smart te betuigen over het door den heer VAN DE POLL genomen besluit, om met kracht op het bekomen van zijn ontslag te blijven aandringen. Dan zal een ieder het moeten bejammeren, dat Z. M. tot dit ontslag is moeten toetreden. Doch dan zal tevens ook niemand kunnen nalaten, om den heer VAN DE POLL, bij zijne aftrede van eene betrekking, welke hij zoo vele jaren met zoo veel lof heeft waargenomen, eene laatste openlijke hulde toe te brengen, en hem te bedanken voor de goede diensten, welke hij *Amsterdam* bewezen heeft, met betuiging van de innigste smart over het ontslag, dat hij gemeend heeft te moeten nemen, maar vooral over de oorzaken, welke hem daartoe bewogen hebben.

En wat was de oorzaak, dat de heer VAN DE POLL is afgetreden?

Voor eenige jaren werd er eene, in de gevolgen, gelijk het nu blijkt, zeer noodlottige wetsbepaling daargesteld, welke den verhuurders verpligtte personele belasting voor hunne huurders te voldoen. Deze bepaling gaf aanleiding tot vele klagten en tot eene vereeniging van eigenaars, die besloten, zich aan elkander aan te sluiten en de betaling der belasting voor hunne huurders gezamenlijk te weigeren. Of zij, tot bereiking van hun doel, zich altijd van de wettigste of prijzenswaardigste middelen hebben bediend, staat te bezien. Hoe het zij, de hooge regering liet hen geruimen tijd in den waan, dat de voldoening der belasting niet van hen zou worden gevorderd, en dit was eene der hoofd-oorzaken van de beklagenswaardige omstandigheden, waartoe deze wetsbepaling aanleiding gegeven heeft. In hunne verkeerde gedachten, werden de grondeigenaars bevestigd door de handelingen van het provinciaal gouvernement van *Noord-Holland*, dat, ter vermijding van alle botsingen, aan de grondeigenaren beloften deed, welke, omdat aan de voorwaarden, die tot ten uitvoerbrenging dier beloften waren gesteld geworden, niet werd beantwoord, ook niet werden nagekomen. Intusschen hielden de grondeigenaren niet op, zoo wel bij den Koning als bij de vertegenwoordiging, op de intrekking der gemelde wetsbepaling met den meesten ernst aan te dringen, doch hunne pogingen slaagden niet voor den jare 1835, toen er, in de tweede kamer, door den heer VAN REENEN, een voorstel gedaan werd, om de bedoelde wetsbepaling in te trekken. Terwijl de grondeigenaren nu in het verschiet konden voorzien, dat aan hunne klagten gehoor zou worden gegeven, ving de administratie gelijkertijd aan, met de onwillige belasting-schuldigen te vervolgen. Dit beschouwen wij als een' voornamen grond der zwarigheden, welke later zijn ontstaan. Waarom was toch tot dien tijd toe aan de gemelde wetsbepaling de hand niet gehouden en waarom werd het oogenblik, waarop een voorstel hangende was, om de onwillige schatpligtigen in het gelijk te stellen, ook als het oogenblik gekozen, om de meergemelde wetsbepaling ten uitvoer te leggen, en alzoo aanleiding te geven tot het aanheffen van vele klagten, welke vermeden hadden kunnen worden, indien men vroeger aan de rigtige uitvoering der wet de hand gehouden had, evenzeer als dit op andere plaatsen des rijks had plaats gevonden? Hoe het zij, het voorstel van den heer VAN REENEN werd ingetrokken, omdat Z. Exc. de minister van finantien, in eene met gesloten deuren gehoudene vergadering der tweede kamer, verklaarde, dat het gouvernement, in de zitting van 1835 op 1836, een voorstel zou doen, waarbij, onder andere veranderingen in de wet op het personeel, ook zou worden voorgedragen het artikel, waarbij bepaald wordt, dat de verhuurders der personele belasting ook voor hunne huurders zouden moeten betalen, in te trekken en door andere bepalingen te doen vervangen, welke het verband, hetwelk tusschen de verschillende deelen der wet, nopens de belasting op het personeel bestaat, zouden doen behouden. Die intrekking, zeide de mi-

nister reeds over het dienstjaar 1835 — 1836 toe. Kort daarna, of te gelijkertijd, werd met de inning van het verschuldigde over de overige dienstjaren krachtdadig te werk gegaan, doch geenszins zonder het ontstaan van botsingen, eene welke het hoofdbestuur opzag en waaruit voortsproot, dat men herhaaldelijk de vervolgingen der onwilligen schorste. Toen in Julij van het afgeloopen jaar de stellige order gegeven werd, dat deze vervolgingen door de ambtenaren moesten worden doorgezet, werd in Julij jl. daarmede een aanvang gemaakt. Eenige weinige onwillige grondeigenaren, die de zaak tot het uitterste wilden drijven, ruidden enkelen der laagste klasse op, om hen, op den dag der eerste openbare verkooping van goederen, welke ten gevolge van hunnen onwil, tot betaling der belasting, plaats had, te ondersteunen in het gewelddadig te keer gaan der verkooping. Deze opruijing had de jammerlijke tooneelen ten gevolge, welke den 3. Julij 1835 te *Amsterdam* ontstaan zijn, en die de veroordeeling van de opruijers, zoo wel als van hen, die opgeruid zijn geworden, later hebben doen veroorzaken. Op den dag, dat die oproerige tooneelen in de hoofdstad plaats vonden, heeft men de verkooping niet voortgezet, en verzekeren ooggetuigen, dat de burgerlijke overheid zich aan pligtverzuim zou hebben schuldig gemaakt, daar men wil, dat zij de jammerlijke tooneelen, die, naar men zegt, reeds te voren waren aangekondigd, zou hebben kunnen vermijden, en dat zij ook niets heeft verrigt, om de aanstookers krachtdadig te beteugelen, ja zelfs op de plaats des oproers niet verschenen is. Het is intusschen altijd goed zeggen, nadat eene zaak geschied is, wat er had behoorden gedaan te zijn; moeijelijker is het altijd, op het oogenblik zelf, met eenigen goeden uitslag te handelen. (*) Ten andere bleef het de vraag wat door de burgerlijke overheid verrigt is, om de treurige tooneelen, waarvan *Amsterdam* het schouwspel opleverde, voor te komen, en of zij wel zoo zeker kennis gedragen heeft, dat die tooneelen zouden ontstaan. Het edel gedrag van den burgemeester van *Amsterdam*, den heer VAN DE POLL, die aan Z. M. verzocht, dat het door hem gehouden gedrag in deze omstandigheden zoude worden onderzocht, doet ons vermoeden, dat niet alle schuld aan de stedelijke overheid van *Amsterdam* is te wijten, en dat, in allen gevalle, zoo lang dat gevraagd onderzoek niet zal zijn ten einde gebragt, met geen enkelen goeden grond die schuld aan dezen of genen kan worden geweten. Uit dien hoofde is het jammer, dat de hooge regering niet goedgevonden heeft aan het verzoek des heeren VAN DE POLL te voldoen. Wij weten wel, dat commissien van onderzoek niet altijd even wenschelijk zijn; wij erkennen, dat uit het onderzoek, waarop was aangedrongen, mogelijk omstandigheden zouden bekend worden of weder opgehaald zijn, die het beter ware, om, immers vooreerst, met de vergetelheid te bedekken; doch aan den anderen kant is het even waar, dat zoodanig onderzoek als wenschelijk ware te beschouwen, nadat het openbaar ministerie, in eene openbare teregtzitting, ter gelegenheid van de behandeling der zaak van de beschuldigden, wegens deelneming aan de oproerigheden, welke men den 3. Julij te betreuren gehad had, eene blaam op de stedelijke overheid geworpen had; en nadat de heer WARIN, volksvertegenwoordiger, wonende te *Amsterdam*, mede in eene openbare zitting, de schuld van het gebeurde *op de administratie* had geworpen. Het was nu niet wel zeker, dat de heer WARIN hiermede de stedelijke overheid bedoeld had: maar het was even twijfelachtig, wie Zijn Ed. Mog. daarmede had gemeend te moeten aanduiden. Niets was alzoo natuurlijker, dan dat de heer VAN DE POLL ernstig op het bewerkstelligen van een onderzoek in deze zaak aandrong. Hij kan toch niet langer eene betrekking vervullen, wanneer men hem van betoond pligtverzuim in dezelve beschuldigde, terwijl hij inderdaad de man geweest is, die door zijne kalme houding had voorgekomen, dat de treurtooneelen niet reeds veel vroeger, bij de eerste pogingen tot den verkoop van de goederen der onwilligen, waren ontstaan.

Na de in Julij jl. plaats gehad hebbende oproerigheden, en bij den aanvang der regterlijke vervolgingen tegen hen, die zich daaraan hadden schuldig gemaakt, beijverden zich de overige onwillige grondeigenaren het door hen verschuldigde onverwijld te voldoen. Op het einde des jaars 1835 had de intrekking der wetsbepaling, welke zoo vele onaangenaamheden heeft berokkend, plaats; doch stilzwijgend mag niet worden voorbijgegaan, dat die intrekking door sommige afgevaardigden onraadzaam werd geoordeeld, omdat zij meenden, dat het den schijn had alsof men den onwilligen thans gehoor gaf. Niettemin werd de wet met eene groote meerderheid van stemmen aangenomen; eene wet, welke, ware zij vroeger tot stand gekomen, en was slechts het voorstel van den heer *van Reenen*, in het begin des jaars reeds aanhangig, aangenomen, vele der onheilen had kunnen vermijden, waarover men zich te bedroeven heeft. Zoo ziet men, dat de uitstelling der behandeling en het ten einde brengen van sommige onderwerpen, dikwerf de schromelijkste gevolgen kan na zich slepen. Wij kunnen niet nalaten te doen opmerken, dat de wet, welke aangenomen werd, geenszins de intrekking van de ongelukkige wetsbepaling van art. 24. §§ 3. en 4. in verband bragt met het stelsel der overige vrijdommen, hetwelk in de oorspronkelijke wet vervat was.

Dienvolgens had er ook geene eenige reden bestaan, waarom het voorstel van den heer *van Reenen*, in het begin des jaars van 1835, niet ware aangenomen. Overigens moeten wij nog opmerken, dat de heer WARIN, sprekende van *de administratie*, geenszins de stedelijke overheid van *Amsterdam* schijnt op het oog te hebben gehad. Te gelijkertijd immers, dat hij die woorden uitsprak, beklaagde dat hij zich, dat *de administatie* order gegeven had, om op denzelfden dag, dat de beschuldigden, wegens deelneming aan of opruijing tot de oproerigheden, op de Heerenmarkt, voor het hof van assises zouden verschijnen, nieuwe geregtelijke verkoopingen van goederen, ter gelijke zake, te houden. Intusschen verklaarde de heer WARIN later, dat hij met de administratie den inspecteur *Chateaux* had bedoeld, die genoemde onstaatkundige order gegeven had, en daarvoor behoorde te worden gestraft. Nu spreekt het wel van zelven, dat geen inspecteur van belastingen orders ontvangt van eenige stedelijke overheid, maar wel van vele hoogere administratien.

(*) Wij, voor ons, houden het, inmiddels, voor ontegenzeggelijk, dat de hoofddirecteur van politie, wiens taak het uitsluitend is, voor de stedelijke tucht te waken, in persoon, of persoonlijk vertegenwoordigd, voor de handhaving der goede orde en het verhinderen der plaats gehad hebbende plunderingen had behooren te zorgen. Het stedelijke bestuur is geen politiebestuur.

Om ons gevoelen zamen te trekken, meenen wij te moeten verklaren:

Dat uit al het bovenstaande duidelijk blijkt, dat de oorzaaken, welke tot het nemen van het ontslag, door den burgemeester van *Amsterdam*, den heer VAN DE POLL, hebben aanleiding gegeven, te betreuren zijn;

Dat het ieder vriend van waarheid en regt diep smarten moet, dat het Z. M. niet behaagd heeft aan het billijke verzoek van den afgetreden burgemeester te voldoen, strekkende om eene commissie te benoemen, tot het onderzoek van het door hem gehouden gedrag bij de jammerlijke tooneelen, welke den 3. Julij 1835 te *Amsterdam* hebben plaats gehad;

Dat, tot zoolang als tot dergelijk onderzoek niet zal zijn overgegaan, men het niet voor bewezen kan houden, dat de stedelijke overheid zich, bij die ongelukkige voorvallen, aan pligtverzuim heeft schuldig gemaakt.

En, dat zoodanig onderzoek vooral wenschelijk ware, omdat het duidelijk behoorde te blijken, waarom men aan de door 's lands wetgeving daargestelde wettelijke bepalingen van den aanvang af niet strikt de hand heeft gehouden? Waarom, in plaatse daarvan, het gewestelijk bestuur van *Noord-Holland*, aan onwillige belastingschuldigen, hoop gegeven heeft, dat aan hunne vorderingen zou worden voldaan? Waarom men tot de uitvoering van de ongelukkige wetsbepaling het oogenblik afgewacht heeft, dat er bij 's lands vertegenwoordiging een voorstel aanhangig was, om dezelve in te trekken? Waarom, indien men voornemens was, om die wetsbepaling in te trekken, daartoe niet vroeger is besloten? En wie het bestuur, of de persoon is, die den inspecteur *Chateleux* order gegeven heeft, om nieuwe regterlijke vervolgingen aan te kondigen op eenen dag, dat de beschuldigden, wegens de te betreuren oproerigheden, voor het eerst voor het hof van assises moesten verschijnen?

Zoolang alle deze vragen niet voldoende zullen zijn beantwoord, blijft deze geheele zaak met eenen digten sluijer bedekt!

Het Mikroskoop van den Heer van Oven.

In een onzer voorgaande nommers gaven wij onzen lezers een zakelijk verslag van deze lofwaardige, en onzen eerbied jegens den almagtigen formeerder van al het geschapene zoo hoog opgevoerde uitvinding. Thans is reeds een aanzienlijk getal aanschouwers ooggetuige geweest van de waarheid van ons verslag en behoeven wij hier slechts bij te voegen, hetgeen de beroemde hoogleeraar VAN SWINDEREN, te *Groningen*, dienaangaande schriftelijk heeft gemeend te moeten verklaren. « De directeuren van het *Genootschap ter bevordering der natuurkundige wetenschappen*, te *Groningen*, verklaren bij dezen, dat zij de proeven van de heer B. L. VAN OVEN, met zijne Hijdro-Oxygène Gaz-Mikroskoop, met de meeste belangstelling en het grootste genoegen, in eene talrijke vergadering des genootschaps, op heden, den 4. November 1835, gezien hebben; dat ook al de aanwezige leden des genootschaps daarover hunne tevredenheid hebben te kennen gegeven, en Zijn Ed. dienvolgens de meeste aanbeveling verdient, als wordende door deze proeven de kleinste voorwerpen in derzelver kleinste deelen zigtbaar, en daardoor de grootheid des Scheppers op het luisterrijkst ten toon gespreid: " En een fragment van het dichtstukje des heeren YNTEMA, na het beschouwen der natuurgewrochten, door middel van genoemd mikroskoop.

'k Mogt het wonderglas aanschouwen,
Dat mij, voor één luttel geld,
Eenen schat van vroom vertrouwen
Spilziek heeft ter hand gesteld.
'k Zag een nieuwe wereld worden,
Openbaring van Gods magt
In hare onnaspeurlijke orden;
Wond'ren van Zijn scheppingskracht!
'k Zag Gods grootheid, in het kleinste
Groot, als in het grootst gewrocht;
'k Zag het, en genoot de reinste
Weelde, die 'k ooit smaken mogt.
Wat is groot, wat klein te heeten
In den Schepper van 't heelal?
Kan ooit sterv'ling Hem vergeten,
Of ooit denken aan geval?
Neen! er is een God daar boven;
Ziet zijn wond'ren, hoort Zijn stem!
Neen! het is geen bloot gelooven;
Alles, alles predikt Hem!
Hier, hier geldt het: ach! wij menschen,
Wat toch zijn we? een stofje, een drop!
Al ons werken, woelen, wenschen
Lost zich eens als genen op.
Komt en ziet! een stofje, een droppel
Tuigt hier van Gods mogendheid;
Ja, het nietigst strootje of stoppel
Toont Hem in zijn Majesteit!
Welk een Oceaan van dieren,
Visch en slang en krab en worm,
Zie ik zwemmen, zwenken, zwieren,
Ongekend in aard en vorm!
Monsters zie ik d'een den ander
Fel bestoken in dien vloed,

Als het woudgedierte elkander
Vaak, op dood of leven, doet!
Heel die schepping, zoo vol levens,
Duizend scheppingen, ja meer,
Dalen in een oogwenk tevens
In onze ingewanden neer! —
Maar, wat overschoone luister,
Waar geen kunstgewrocht bij haalt!
Gouden glans, verlicht het duister. . . .
't Is natuur slechts, die zoo maalt!

Wat is groot, wat klein te heeten
In den Schepper van 't heelal?
Kan ooit schepsel Hem vergeten;
Kan 't hier denken aan geval?
Neen! er is een God daar boven;
Ziet Zijn wond'ren; hoort Zijn stem!
Neen! het is geen bloot gelooven;
't Gansch heelal verkondigt Hem!

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Feb. 1 El 9 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 15 D
Den 22 Feb. 1 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 15 D

Op den 15den Februarij 1836, is te PARYS overleden de Hoog Geboren Heer Grave VAN BARGETON VERCLAUSE, *Ridder van St. Louis en van het Legioen van Eer, gepensioneerd Kolonel in Fransche dienst.*

---

§ † † HET PLAATSELYK BESTUUR VAN *ELST* is voornemens, om op Maandag den 7den Maart 1836, 's voormiddags ten Elf ure, ten huize van *A. AALBERS*, te Elst publiek, aan den minst aannemende aan te besteeden:

HET BOUWEN VAN EEN SCHOOL-LOCAAL, te *Elden*, met de LEVERING der benoodigde MATERIALEN.

Zullende het Bestek de Conditie en de tekening van heden af aan, in het Gemeente Huis te *Elst*, dagelijks ter inzage voor de gegadigden voorhande zijn.

Elst den 22sten Februarij 1836.

A. W. VAN YSSELDYK,
Burgemeester.

---

† † † ZALT-BOMMEL. — Op een vast tractement van *f* 300 en verdere emolumenten, worden alhier in het gasthuis gevraagd een BINNEN-VADER en MOEDER, liefst *zonder* Kinderen en bewijzen van hun zedelijk gedrag kunnende produceren.

Men adresseere zich ten dien einde met franco brieven, voor 1º. April, aan den Voorzitter van Regenten van gemeld gesticht.

VERKOOPING,

In het locaal der Notarissen te *Nijmegen*, den 3den Maart, bij provisionele, en den 17den Maart 1836 bij definitieve toewijzing, telken reize des avonds ten zeven ure; van:

1º. Een Kapitaal HEERENHUIS, voorzien van onderscheidene BENEDEN- en BOVENKAMERS, KEUKEN, KELDER, ZOLDERS en verdere gemakken; voorts OPENE PLAATS, schoonen TUIN, TUINHUIS en STALLING, gelegen in het midden gedeelte der stad *Nijmegen*, op eenen der beste standen, in de *Broederstraat*, met de stalling uitkomende aan de Scheidemakersgasch.

2º. Een zeer ruim KOETSHUIS, met daarbij gehoorende STAL, een en ander met onderscheidene KOREN- en HOOIZOLDERS, voorts REGENBAK en TUIN, grenzende aan den tuin van het eerste Perceel.

Deze goederen, door wijlen den Heer Medicinae doctor *R. SCHEERS*, bewoond en in gebruik geweest, zullen den 1sten Mei 1836 kunnen worden aanvaard. — Informatie te bekomen bij *J. A. VAN MANEN*, Notaris te *Nijmegen*; — brieven franco.

---

† † † De OPENBARE VEILING van het Huis en Erve te *Arnhem*, in de *Koningstraat Wijk F No. 25*, in vorige Couranten geannonceerd tegen den 29sten Februarij en 14den Maart e. k. ten overstaan van den Notaris Mr. *W. H. TAAY*, te *Arnhem*, zal *geen* voortgang hebben.

Berigt aan den Handel.

WEDe. *A. CROOCK EN ZOONEN*, Buskruid-Fabriekanten op den Buskruidmolen SOLLENBURG, onder *Ouwerkerk aan den Amstel*, kantoor houdende Ygragt bij de Peperstraat No. 5 te *Amsterdam*, berigten, dat zij eene belangrijke verbetering in de tot dus verre hier te lande in zwang geweest zijnde wijze van fabricatie van Buskruid op hunne fabriek hebbende doorgesteld, thans ook vervaardigen RONDKORLIG BUSKRUID, gelijk staande in Bestanddeelen, Zamenstelling, Kracht, Korrel en Zuiverheid van stof aan het door Heeren Liefhebbers der Jagt meest gebruikt wordende *Duitsch Crepé Buskruid*. Monster en Prijs-Couranten van alle door hen gefabriceerd wordende soorten zijn te bezigtigen en te bekomen ten hunnen kantore, bovengenoemd, alwaar ook alle bestelling van hoeveelheden van vijf Nederlandsche ponden en daarboven worden aangenomen.

Amsterdam, 22 Februarij 1836.

---

† § † In eene der kleine steden van *Gelderland*, wordt een LEERLING in eene APOTHEEK gevraagd, aan wien het vereischte *pharmaceutisch onderwijs* zal gegeven worden. Adres, onder Letter R, bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*; brieven franco.

---

† † † Uit de hand te koop, ongeveer acht morgen best WEILAND, gelegen onder *Elst* nabij den *Ouden Tol*. — Te bevragen bij den Heer *A. BEIJERINCK*, te *Lent*, bij *Nijmegen*; brieven franco.

---

§ § § Men vraagt, te *Zwolle*, eenen BEHANGERSKNECHT, zijn werk goed verstaande des noodig om als MEESTERKNECHT te kunnen ageeren, van goede getuigschriften voorzien. Iemand hiertoe inclinerende, adressere zich met *vrachtvrije brieven* bij den Boekhandelaar *J. J. TYL*, te *Zwolle*, onder Letter D.

, Men verlangt, tegen primo Mei aanstaande, op een Buiten bij *Utrecht*, Eene bekwame KEUKEMEID, van goede getuigenissen voorzien. Adres onder Lt. I, bij de Heeren *VAN TERVEEN EN ZOON*, Boekhandelaars te *Utrecht*. Brieven Franco.

---

† † † *J. W. NIEUWENHUYS*, Mr. Wagenmaker te *Deventer*, berigt door deze, dat hij bij zijne WAGENMAKERY eene SMEDERY heeft opgerigt, en dus in staat is, besteld wordende RIJTUIGEN spoedig gereed te hebben, terwijl hij ook voor de deugdzaamheid van alle soorten van *patent-assen*, *veeren* en verder *smidswerk* kan instaan.

Bovengenoemde vraagt ook eenen BAK- en eenen STELWERKER, beide bekwaam in hun werk, en van goed gedrag, (gehuwden zullen de reiskosten vergoed worden) alsmede een LEERLING, die zich in dit vak wenscht te bekwamen, kunnende ook onderrigt bekomen in het rijtuigteekenen. — Brieven franco.

Hijdro-Oxigene Gaz-Mikroskoop.

De ondergeteekende, dankbaar voor het talrijk bezoek, dat hij alhier heeft mogen genieten, berigt langs dezen weg, dat hij zijn MIKROSKOOP, uiterlijk tot aanstaanden Vrijdag zal ten toon stellen, en dat hetzelve elken avond ten zeven, acht en negen uren zal kunnen worden bezigtigd, ten huize van den heer *J. J. ROBERT*, op de Groote markt.

De Entree-prijs is *vijf en zeventig* centen.

Arnhem, den 22sten Februarij 1836.

L. B. VAN OVEN.

PÂTE PECTORALE,
VAN REGNAULT SENIOR

Gebreveteerd Pharmacien van 't Gouvernement te Parijs.

Menigvuldige ondervindingen, in al de Hospitalen van *Parijs* gedaan, hebben ten volle bewezen, dat de *Pâte Pectorale* van REGNAULT *Senior, geen opium inhoudt*; en dat dezelve een bewezen overwigt heeft op alle Pectorale middelen tot het genezen van *Verkoudheden*, *Catharas*, *Kinkhoest*, *Borstspanningen of Asthmes*, *Schorheid*, *Hoest* of *Ontsteking op de Borst*; al deze voordeelen hebben den roem van dit middel gevestigd, hetwelk ons aanmoedigt, om hetzelve ten sterkste aan te bevelen. De verschillende Depots zijn, te *Amsterdam* bij *Bourette*, in de Kalverstraat No 39 en bij *A. Kluytenaar*, in de Kalverstraat No. 218; in den *Haag* bij *Nieuwkerk*, confiseur, en bij *Sack*, Koopman aldaar; te *Rotterdam* bij *Losel Vorstman*, Westnieuwland; te *'s Hertogenbosch*, bij *S. L. Welsch en zoon*; te *Groningen* bij *J. Sijpkens*, Koopman; te *Utrecht* bij *Reuser*; te *Middelburg* bij *van Bakelgen* Languedeloosstaat L. B. No. 116, alsmede bij *Marinissen*, en te *Leijden* bij *Zuur*, confiseur.

, Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker *J. C. VAN KESTEREN*, te *Amsterdam*, zijn op heden van de pers gekomen en alom verzonden:

I. [illegible] of drie Maanden uit het Leven van JONAS WATERBEEKS; één deel kompleet, met gegrav. titel en vignet. *f* 2 : 75.

II. C. SPINDLER, *Bonaccia*. Nachtvertellingen op eenen Scheeptogt in de Middellandsche Zee; één deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet. . . . . « 2 : 80.

III. J. J. ENGEL, Vorsten-spiegel, één deeltje kompleet. . « 1 : 00.

Bovengemelde heeft tevens geopend eene *Bestellijst* op eenen goedkoopen, en tevens fraai uitgevoerden *tweeden druk* van de

GEDACHTEN van JEAN PAUL, met eene Inleiding door Mr. J. A. WEILAND.

Dezelve zullen in postformaat, op best velin papier, met gegrav. titels, vignet en plaat, in twee nette cartonnen banden worden uitgegeven, en de prijs der beide deelen zijn *f* 3, 50.

Bestellingen worden bij alle voorname Boekhandelaren dezes Rijks, tot den 31 Maart 1836 aangenomen, na welken tijd er, onder welke voorwaarden ook, geene Exemplaren, dan tegen den verhoogden prijs van *f* 4, 50, zullen worden afgeleverd.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.